Ч. 91. Неділя 25 цьвітня (8 мая) 1904. Рік XIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостввах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

## Вісти політичні.

*(З Ради державної. — Протест папи против гостини Любета в Римі. — Росийско-японьска війна).*

На вчерашнім засіданю палати послів відбувало ся як звичайно читане виливів та поіменне голосоване без кінця. Відтак промавляв молодоческий посол Шіленїй і заявив, що ческа обструкция аж тоді скінчить ся, коли буде оснований другий ческий університет на Мораві. Остаточно пильність внесеня Шіленїго відкинено. — Пос. Дашиньский звернув в своїй бесїді увагу на брудну справу а іменно, що межи членом якоїсь ґрупи послів а правительством зроблено контракт, котрий забезпечує тому послови якісь зиски. Позаяк в тій ґрупі єсть більше таких послів, длятого бесїдник уважає за відповідне порушити ту справу в тій цїли, щоби того рода факти не минули без протесту. Дашиньский розповідав відтак, що перед трома лїтами один з послів тої ґрупи зробив контрак з міністерством рільництва а відтак не зробивши нічого, відступив той контракт жидам за 180.000 зр. Звістно також, що один з послів тої ґрупи має концесию на зелїзницю і єсть заразом членом комісиї зелїзниці. Звістно також, що один з послів одержав від правительства доставу паперу для цїлої провінциї, але менше звістне то, що пос. Шаєр одержав від правительства доставу для войска і зараз відпродав єї жидам, що той сам посол взявши будову правительственного будинку, відступив єї зараз і заробив на тім 3000 зр. Концесию на бюро працї, котру одержав від правительства, відступив зараз жидам. Так зробив антисеміт Шаєр. — Пос. Дашиньский в виду таких фактів домагав ся, щоби палата послів постарала ся о спис всїх тих послів, що мають достави для правительства і належать до надзираючих рад всїляких институций фінансових, товариств і т. п.

Віцепрезидент палати Кайзер відповів на то, що факти такі суть без сумнїву дуже сумні і на то згодять ся певно всї посли, але він (президент) мусить звернути увагу на то, що анї президент, анї палата не мають способу зарадити тому. Треба в формі внесеня зажадати вибраня для сеї справи окремої комісиї. Сам президент не може нїчого зробити, щоби вдоволити жаданю пос. Дашиньского.

Гостина президента французкої републики Любета в Римі у короля вразила дуже прикро папу і весь Ватикан, бо Любе з'їґнорував зовсїм папу і не зложив візити, чого не зробив навіть протестант, нїмецкий цїсар. Внаслїдок того Ватикан вислав остру ноту не лиш до французкого правительства, але й до всїх кабінетів, в котрій протестує против такого поступованя, котре уважає за тяжку оскорбу для себе. Французка рада міністрів займала ся оногди сею справою, а французкий посол при Ватиканї Ніссар одержав припоручене повідомити папу, що французке правительство не приймає ноти з протестом анї що до змісту, анї що до форми, та буде уважати єї за небувшу.

З Токіо подають урядово до відомости, що Японцї розпочали вже висаджувати войско на береги півострова Ляотун. Ту саму вість потверджують також і з Петербурга так само урядово: Ґенерал Флуґ телєґрафує до міністра війни під вчерашною датою. Після одержаних вістий в середу вечером коло Піцево появило ся насамперед 7, а відтак около 40 неприятельских кораблїв перевозових. В четвер розпочали Японцї висаджувати войско коло Піцево і недалеко рога Терміналь, при чім неприятельска артилєрия розпочала огонь. По укінченю висаджуваня добачено, що висїло на беріг войско із 60 кораблїв. Наші стійки уступились, забираючи з собою документи уряду телєґрафічного і почти в Піцево. Росийске населене покинуло місто. Після донесень Хінцїв було вже в четвер вечером на цїлеччинї до 10.000 Японцїв, котрі розмістили ся в недалеких хіньских селах.

Неприятель висадив на беріг дві кольони кожда по однім полку на захід. Японцї в

## БАТЬКО.

(З сербского — **Л. Лазаревича**).

(Конець).

Тоті єго товариші почали вже заглядати й до нашої хати. Замкнуть ся було у великій комнатї, запалять кілька сьвічок; золото брязчить, карти шелестять, тютюн димить ся, а слуга Стоян варить каву горнець за горшком. Тимчасом мати сидить з нами в бічній комнатї, з блїдим лицем, зложивши худі руки на колїнах, і лише шепче раз-у-раз: „Боже, змилуй ся над нами!“

Батько відвик зовсїм від дому. Заєдно мовчить, нїколи не гляне матери в очи; нас анї не пестить, анї картає. Все утїкає з дому. Лише гроший дає нам, кілько хочемо. Коли н. пр. треба купити оловець, він кине нам тілько, що й цїлий тузин за них купиш. До їди купував всьо, що лише найлїпшого було в містї. Одїж я мав найкрасшу в цїлій школї.

Але якось нїяково менї робило ся, коли глядів на матїр і сестру. Були змінені, блїді, сумні. Не виходили нїгде. На „славу“ (торжество родинного патрона) навіть ішли нерадо. Та й до нас женщини дуже рідко заглядали. Бували лише мужчини, але й то „нероби“ і „шибайголови“, як їх називала мати.

— Торговля в склепі майже устала. „Або маю — говорив батько — продавати мужикам індиґо? Від того жиди“. Мати не сьміла вже сказати слова, бо відрубав їй раз ось як:

— Затям собі добре, що як лиш раз відозвеш ся про се словом, то пошукаю собі иншого мешканя і винесу ся. Тодї будеш могла говорити проповідь, кому схочеш. Затям собі то добре!

Одного вечера прийшов з ними якийсь Пера Зелембач, що вів торговлю — як казали — з Пештом. З лиця поганий, як чорт, говорив голосно і заєдно усьміхав ся малими зеленкуватими очима. Запалили сьвічки і дим від тютюну почав бухати як з комина. Пють каву і мовчать. Чути лише шелест карт і брязкіт дукатів.

Була се страшна ніч! Ми з материю замкнули ся в окремій комнатї. Нї она, нї сестра вже не плакали. Обличя їм видовжили ся, запалї очи глядять налякано. Тоту ніч можна порівнати хиба лише з хвилею, коли наш стрий конав.

Кілька разів вибігав батько до нашої комнати. Піт каплями вкривав єго, джемадон і сорочка були розпнятї, так що було видко густе, чорне волосє на грудех.

— Дай ще! — сказав понуро до матери.

Мовчки відчиняє мати скриню і сипле єму гроші на руку. Він завязує їх в хустину, шепче до себе: „ще то лише!“ і вибігає з комнати.

Раз „лише“, другий раз „лише“, знов „лише“. Вбіг здаєсь пятий раз до нашої комнати около третої години з півночи.

— Давай! — крикнув, а лице мав темне як земля.

Спотикаючись, непевною ходою пішла мати до скринї. Я бачив зпід ковдри, як батько захитав ся та опер ся о печ.

— Скорше! — каже до матери, отираючи рукавом з чола піт.

Мати подала єму пригорщу гроший.

— Дай всьо!

— То послїдних десять дукатів! — відповіла мати. Але то не був уже голос, анї шепіт, лише щось подібне до тону умираючого чоловіка.

Вхопив ті гроші і чим скорше вибіг з комнати. Мати, напів зімлїла, осунула ся при скринї. Сестра крикнула. Я вискочив з ліжка. Вискочив і Дьокіца. Ми усїли коло неї на долівцї, цїлували єї по руках і повтаряли заєдно: „мамо, мамо!“

Она положила долоню на моїй голові і щось шептала. Потім швидко підвела ся і засьвітила лямпадку перед образом св. Юра. Під тим образом ми уклякли і молили ся. Дьокіца проговорив „Отченаш“ аж до слів „да будет воля твоя“ (бо дальше ще не научив ся), перехрестив ся на ново, поцїлував матїр в руку і глядів в єї очи, з котрих плили рясні сльози. Довго ми так молили ся. Вкінци мати піднесла мене і Дьокіцу до образу св. Юра, щоби ми єго поцїлували. Відтак добула зза него сухий жмут блаваткїв і склянку сьвяченої води, що висїла під образом. Умочила блаватки у водї і шепчучи щось, перехрестила ними нашу комнату. З черги, отворивши тихо двері, підійшла на пальцях до великої комнати і перехрестила сьвяченим зїлєм також тамті двері.

Не знаю вже нинї чому, але так менї на-

силі 100 людий обсадили горби о 2 км. перед стациєю Вафантян і стріляли до поїзду особового, що виїхав з Порт Артура. В поїздї було богато подорожних і ваґон санітарний, котрий однакож не мав фляґи червоного хреста. У ваґонї було кількох раненых; двох з них зранили японські кулї в ноги. Поїзд з найбільшою скоростию доїхав до стациї Вафантян. В Нючванї спокій.

Бюро Райтера доносить з Токіо: Після депеші адмірала Носої з дня 6 с. м. три торпедовці семої японської дивізиї появили ся в четвер о годинї пів до 6 рано на водах півострова Ляотун. Неприятельску патрулю острілювано з кораблїв. Відтак вояки маринарки і капітан Номото одержали приказ вийти на беріг. А що якраз був відплив моря і не можна було ужити лодий, то моряки повіскакували у воду і бредучи 1000 метрів по груди, станули о 7 годинї 20 мінут на цїлеччинї. Моряки взяли зараз цїлеччину в посїданє, не стрілївши анї разу, обсадили вижини і застромили на них японський стяг. Тимчасом канонїрки мали задачу відвертати увагу неприятеля. Добачено 100 неприятельских вояків і канонїрки стрілили до них та положили трупом значне число. Коли надплила перша фльота і побачила японський стяг на побережу, почала о 8 год. висаджувати війско. Після телеґрафічного донесеня адмірала Катаочі, головного комантанта третої ескадри, висадила его ескадра перший відділ другої армії на Ляотун. Зачувати, що в Піцево висїло на беріг 10.000 японського війска.

# Новинки.

*Львів дня 7-го мая 1904.*

— **Почетне горожаньство.** Рада міста Нового Санча на засїданю з дня 5 с. м. ухвалила надати Е. Е. п. Намістникови гр. Андреєви Потоцкому почетне горожаньство того міста.

— **З львівскої аепархії.** Канонїчну інституцию одержали оо.: Іляр. Гучковский на Скнилів, Петро Пижанковский на Братківцї і Казимир Савицкий на Лоню. — Завідательство в Краснім одержав о. Іл. Андрущин.

— **Николай Лисенко** приїхав до Черновець в середу о 8 год. рано. Черновецкі Русини справили ювилятови величаву овацию на дворци зелїзницї. Гостя привитали посли др. Стоцкий, Піґуляк і Василько, делеґати всїх руских товариств і численна публика, почім він відїхав до дому пп. Стоцких, де замешкав на час свого побуту в Черновцях.

— **Грізний пожар.** З Чорткова доносять: В громадї Залісє, тутешного повіта, погоріло сими днями 32 загород селяньских, в наслідок чого 50 родин позбавлені даху. Жертвою пожару упало крім того припаси збіжа і паши. Загальна вартість спалених будинків, не числячи вартости домашної обстави і припасів поживи, виносить до 42.000 К. З поміж погорільцїв лише 11 було обезпечених на 20.000 К. Президия ц. к. Намістництва на вість про пожар вислала для погорільцїв 500 К запомоги.

— **Самсубийство в біжници.** З Сянока доносять до львівских часописий, що тамошний купець Ізр. Райх повісив ся в біжници з причини маєткових клопотів.

— **Оркан.** З Триесту телеграфують: Вчера лютив ся на побережу Адрийского моря сильний „широкко“. Море виступило з берегів і залило прибережні улиці в Триестї, так що електричний трамвай мусїв заперестати руху.

— **Конкурс на лїтературні твори.** Редакция „Кіевской Старини“ назначила премії по 100 рублїв від аркуша (16 стор.) за лїпші оріґінальні новелї і повісти писані в українській мові. Автор може вибрати собі довільну тему. Речинець надсиланя творів назначено до 1 падолиста с. р. Рукопись має ся вислати без підпису автора, а адресу долучити в замкненій куверті.

† **Померли:** Іван Фицалович, ад'юнкт судовий в Старій Соли, скоропостижно дня 3 с. м.; — Софія з Вариводів Крафт, вдова по учителю гімназияльнім, в 28-ім році житя, в Яремчи.

— **Капелюх причиною розводу.** Пані Дейвіс, жінка богатого властителя копалень угля в Вількєбері в сполучених Державах, подала о розвід тому, що єї муж не хотів заплатити рахунку за один капелюх. Рахунок виносив нї менше нї більше лиш круглих 2.400 долярів. Така „несправедливість“ обурила паню Дейвіс незвичайно і она надіє ся, що суд признасть її слушність.

— **Загадочного убийства** доконано в Бостонї, в Америцї на 40-лїтній панні Мейбель Пейдж, дочцї міліонера Едварда Пейдж. Коли міліонер вернув онагди домів і заглянув до комнати дочки, найшов там єї трупа, котрий лежав перед зеркалом в калужи крови. В єї тїлї було 6 глубоких ран, завданих ножем або штилетом. Знаки і синцї на руках сьвідчать,

---

раз зробило ся легко на души, як нїколи пізнїйше в житю.

Ледви мати вспіла зробити послїдний хрест, коли нагло у великій комнатї повстав страшний крик. Нїчого не можна було зрозуміти, лише почули ми, як Зелембач крикнув:

— Хто сьміє приневолювати мене до дальшої гри? Хто?

Зараз по тім зняла ся незрозуміла метушня і повстала криклива суперечка. Роздав ся стукіт отворених і замиканих дверий, дали ся почути якісь оклики і гомін кроків відходячих гостий.

Батько не прийшов до нас. На дармо ми на него ждали. Почало вже свитати, я і Дьокіца засипляли, а его ще не було...

Коли я прокинув ся, сонце стояло високо. Мати і сестра ходили блїді, з вогкими очима, а їх лиця виглядали немов з воску.

Не дав нам нїхто снїданя, не питав, чи ми голодні, не виправив мене до школи...

— Що се?... — питав я в думцї. — Чи хто дома умер, чи може вернув небіщик стрий і мають ховати другий раз? Аж пригадалось менї все, що діяло ся послїдної ночи і я прошептав механїчно: „Боже, ратуй батька!“

Я убрав ся і попрямував до дверий великої комнати, але сейчас вернув ся, бо почув на своїм рамени руку матери. Не говорячи нїчого, положила палець на своїх устах, відвела мене до дверий, що вели на подвірє і легко мене там трутила. Сама вернула до своєї комнатки.

Я станув у дверех, не знаючи, що се має значити. Та згодом підійшов на пальцях до дверий великої комнати і заглянув крізь дірку від ключа. Дивлю ся. Стіл стоїть серед комнати; довкола него поперевертані крісла. На долівцї розкинені карти, подоптані циґара і стовчена склянка. Скатерть стягнена зі стола майже до половини, на ній порозкидувані карти, поперевертані склянки, повно попелу з люльок і кілька порожних підставок. Стоять ще чотири сьвічники. В однім з них догорює рурка грубого паперу, а чорний дим піднимає ся аж під стелю.

На однім кріслї, плечами звернений до дверий, сидить мій батько. Обі руки витягнув на стіл, опер на них чоло і не рухає ся. Я бачив лише, як віддихав. Дивні думки перебігали менї крізь голову. Не знаю, звідки і длячого видало ся менї нараз, що батько неживий, лише я міркував над тим, чи мерлець може віддихати. По тім уявило ся менї, що батькові руки є з паперу і що не буде вже міг ними бяти. Словом, плели ся якісь дурницї. Бог знає, як довго ще я був би стояв при дверех, колиб знов не почув на собі материньскої руки. Нїчого менї не сказала, лише вказала на двері своїми лагідними очима. Сам не розумію, пощо я здіймив шапку, поцїлував матїр в руку і вибіг на улицю.

Тут було все, як звичайно. Кождий займав ся своїм, лише кравець Іґнат, переходячи попри наш дім, спитав мене:

— Що то, ваш склеп нинї замкнений?

— А замкнений! — кажу.

— Чи не хорий батько?

— Нї, не хорий.

— Може де поїхав?

— Поїхав на село — відповів я і побіг назад до хати.

Незабаром прийшли мої два товариші, котрих учитель післав спитати, чому я не прийшов до школи. Аж тепер я отямив ся, що дійсно треба було йти до школи. Беру книжки і кусник хлїба і споглядаю то на матїр, то на товаришів,

— Скажіть пану професорови — відозвала ся мати — що Міша не міг прийти вчаснїйше, бо мав богато роботи.

Що діяло ся підчас моєї неприсутности, не знаю... чи властиво знаю аж надто добре, бо коли я вернув, найшов все як перед тим. Мати і сестра сидїли з заломленими руками. Нїхто не думав про обід.

Батько все ще сидїв на тім самім місци, як скаменїлий. Минуло полудне, наближаєсь вечір, а він не рухає ся. Кінчить ся день а в нашій души щораз темнїйше, страшнїйше, розпучнїйше.

Я усів на порозї дому, держачи в руках якусь шкільну книжку, але єї не читав. У вікнї бачив я блїде лице матери, сперте на худій руцї. Менї дзвонило в ухах. Я не міг нї про що думати.

Нараз скрипнули двері. Мати щезла з вікна. Я дрогнув. Двері великої комнати отворили ся і на порозї станув він — мій батько.

Фез, зісунений на спину, відкривав волосє, що спадало єму на високе чоло. Вуси повисли, лице стемнїло і постаріло ся. Але очи, які то були очи! Анї подібні до тих, що так сьвітили перед тим. Запалї в голову, на пів укриті під повіками, рухають ся поволи, без блеску, без думки, без виразу. На лици блукала ся якась хмарна а лагідна усьмішка, чого перед тим нїколи не бувало. Так виглядав стрий, коли причащав ся перед смертию.

Відчинив двері нашої комнати, висунув крізь них голову, і не сказавши нїчого, сейчас сховав ся. Замкнув двері за собою, вийшов на улицю і поволи подав ся до оселї кума Ілиї.

Оповідав менї пізнїйше Тома, син Ілиї, що мій батько з его батьком замкнули ся в однїй комнатї і довго про щось тихо розмовляли. Потім принесли їм папір та чорнило. Щось оба писали, прибивали печатки і т. д. Але що то було, сего нїхто не знає і певно не дізнає ся нїколи.

Около пів до десятої були ми всї в ліжках, окрім матери, що сидїла з руками на колїнах і якимсь пустим зором глядїла в полуминь сьвічки.

Нагло скрипнули ворота. Мати чим скорше згасила сьвічку і кинула ся на ліжко. Серце било ся менї так, немов хто молотом товк менї в грудех. Відчинили ся двері і війшов батько. Перейшов ся кілька разів по комнатї і роздягнувшись на погємки, положив ся до ліжка. Довго потім я чув, як перевертав ся неспокійно збоку на бік, аж вкінци сам заснув.

Чи довго я спав, не умію сказати, але коли пробудив ся, почув щось вогке на чолї. Розкриваю очи і дивлю ся: місяць в повни заглядає до комнати, а его промінї як павутинє вкривають лице матери. Очи має примкнені, виглядає як недужа, а груди підносять ся неспокійно і опадають.

Над нею станув батько. Впялив в неї очи і не рухає ся. По хвили підійшов до нашого ліжка і задержав ся над ним. Раз і другий повів по нас всїх очима і вернув на середину комнати. Ідучи, оглядав ся довкола. По хвили шепнув: „сплять!“ і дрогнув нагло, перестрашений власним шептом. Стояв якусь хвилю як вкопаний.

Нїхто з нас не давав знаку житя.

Тодї наближив ся обережно до стїни, де висїло оружиє і не зводячи з нас ока, зняв пістолет, окований в срібло, сховав его під полу, насунув фез на очи і швидко висунув ся на подвірє. Ледви однак замкнули ся за ним двері, а вже моя мати піднесла ся на ліжку. За нею зірвала ся і сестра.

Швидко, але осторожно скочила мати

що нещасна жертва мусіла звести з убийником завзяту борбу. Рабунок не міг бути цілію сего убийства, бо всі гроші і дорогоцінности, яких було повно в комнаті, остали не рушені. Судові доходження ще не викрили убийника.

## Господарство, промисл і торговля

— **Ціна збіжа** у Львові дня 6 мая: Ціна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 8·50 до 8·70; жито 6·25 до 6·50; овес 5·50 до 6·—; ячмінь пашний —·— до —·—; ячмінь броварний 6·— до 6·50; ріпак 9·15 до 9·40; льнянка —·— до —·—; горох до вареня 7·70 до 10·—; вика 5·25 до 5·75; бобик 5·75 до 6·25; гречка —·— до —·—; кукурудза стара 6·10 до 6·30; хміль за 56 кільо —·— до —·—; конюшина червона 50·— до 65·—; конюшина біла 50·— до 75·—; конюшина шведска 60·— до 75·—; тимотка 24·— до 28·—.

# ТЕЛЄҐРАМИ.

**Відень** 7 мая. При вчерашних виборах до Ради громадскої побідили знову християньскі социяли, партия дотеперішного бурмістра Люеґера. Ліберали перейшли лиш в трох округах.

**Будапешт** 7 мая. Похорон Йокая відбуде ся в понеділок.

**Білград** 7 мая. Приїхало тут 3000 болгарских студентів, котрих повитано овацийно.

**Париж** 7 мая. Делькасе поручив французскому амбасадорови повідомити секретаря папского Мері дель Валь, що Франция уважає протест папи против подорожи Любета до Риму за небувший.

**Петербург** 7 мая. Кореспондент росийскої аґенциї телеґрафічної доносить з Порт Артура під вчерашною датою: Неприятельску фльоту зложену з 6 кружляків видко заедно на овиді. З нагоди іменин цариці відбула ся в Порт-Артурі парада військова. Ген. Штессель виголосив бесіду до війска, в котрій вказав, що війна вступила в нову фазу. Порт-Артур есть загрожений від сторони цілеччини. Вкінци висказав Штессель певність, що оборонцям Порт-Артура не забракне витрезалости і хоробрости. Вояки відповіли на то окликом: „Гурра!“ В параді взяв участь адмірал ескадри Віттгефт.

**Льондон** 7 мая. З Токіо доносять, що число взятих в неволю Росиян по битві над рікою Ялю виносить тисяч людий, між котрими найбільше артилеристів.

**Сеуль** 7 мая. Після депеши з Антуна розійшла ся там чутка, що Японці дня 4 с. м. взяли місто Фенванчен, по завзятій борбі, в котрій обі сторони потерпіли великі страти.

**Вашінґтон** 7 мая. Американьский посол в Токіо доносить, що потверджує ся вість о виході Японців на беріг в Кінчу, 40 анґл. миль повисше Порт Артура. Рух на зелізници здержано і тим самим розпочала ся облога Порт Артура від сторони цілеччини.

**Чіфу** 7 мая. Відділ росийскої піхоти зложений з 2000 людий, що обсадив був горби коло Фенванчен, став стріляти на другий відділ росийский, зложений з 200 людий, думаючи, що то Японці і згинуло від того 110 людий а 70 есть ранених.

з ліжка і кинула ся до дверий. За нею пігнала й сестра, а все те діяло ся в глубокій мовчанції.

— Лиши ся з дітьми! — шепнула мати і вибігла з комнати.

Я зіскочив з ліжка і біг також до дверий Сестра вловила мене за руку, але я видер ся її і сказав:

— Лиши ся з дітьми!

Коли я вибіг на подвіре, крадьком, поза плотом, попід вишні запов до керниці і причакнув за нею.

Ніч була прегарна. Небо ясне, місяць як брилянтовий, воздух сьвіжий, довкола тишина....

Я бачив вітця, як заглянув крізь вікно до челядної сьвітлиці і пішов зараз дальше. Станув під дахом шпихліра. Добув пістолет.

Однак в тій хвили мати була вже при нім. Батько впялив в неї зір, а на его лици малював ся перестрах.

— Дмитре, пане мій, що-ж ти задумав вчинити?

Батько дрогнув. Глядить на неї мрачним зором і каже:

— Іди, Марице, лиши мене! Я пропащий!

Голос звенів у него як розбитий дзвін.

— Як то пропащий? Бог з тобою! Як можеш щось подібне говорити?

— Я всьо програв! — сказав отець, заломлюючи руки.

— Чужого не програв. То було твоє.

Батько подав ся крок взад і знов видивив ся на матір.

— Алеж всьо програв — всьо!.. Розумієш? — крикнув.

— І що з того? — питає спокійно мати.

— Коня навіть!

— Ет, здохляк був!

— І луку!

— Багно! Трох золотих ніхто за неї не дав би.

Наближив ся опять до матери і видивив ся в неї очима, начеб хотів єї наскрізь пронизити.

— І дім... — шепнув.

— Що-ж то значить, коли ти живеш здоров — відповіла мати.

— Марице! Що ти кажеш?

— Правду кажу, Дмитре! Коби лише Бог заховав тебе і дітий при здоровлю. Ані дім нас прецінь не кормив, ані лука, лише ти.... Не зазнаємо біди, доки ти з нами....

— Марице! — почав. — Не вже ти....

Але не докінчив і закрив очи рукавом.

— Тям, Дмитре — говорила дальше мати — коли ми побрали ся, не мали нічого крім одежі і кілька посудии. Нині, Богу дякувати, маємо дім не малий.

Я бачив, як зпід рукава батька скотило ся кілька сліз, що блиснули під промінями місяця.

— Ти певно забув — говорила дальше мати — що маємо на поді цілий запас дубівки.

— То правда — говорить батько голосом мягким як оксаміт — цілий під.

Отер рукавом очи і спустив руку.

— А той мій ланцух дукатів, на що мені він? По що маємо марнувати гроші? Пустім їх в оборот.... Або то ми вже такі старі? Здорові, Богу дякувати і та наша дітвора також здорова. Будемо працювати.

— Як чесні люди....

— Я не проміняла би твоїх двох рук за найбільші гроші.

— Доробимо ся опять власного дому....

— Діти виховаємо на чесних людий — каже мати.

— Не будуть мені дорікати по моїй смерти.... Ах, як довго я їх не бачив!

— Ходи, подивись на них!

І мати взяла его за руку як малу дитину.

В трьох скоках я був вже дома. Ледви мав час шепнути сестрі: „клади ся чим скорше до ліжка“ та натягнути ковдру на голову, коли ставули обоа на порозі.

Якраз в тій самій хвили в церкві ударили в дзвони на утреню. І голосно роздав ся їх сьвяточий гомін серед тихого ранка, потрясаючи християньску душу і як вітер відносить сухе галузе та листе, так ті торжественні звуки відогнали далеко наш біль і сум.

— Сину, встань, підемо до церкви!...

* * *

Коли я тамтого року був в Білграді, бачив на улици Перу Зелембача в арештантскім одязї. Товк каміне.

## Рух поїздів
**важний від 1 мая 1904.**

| посп. | особ. | Приходять до Львова |
|---|---|---|
| | | **в день** |
| | 6·00 | З Кракова |
| | 6·10 | „ Іцкан, Делятина, Чорткова |
| | 6·46 | „ Рави рускої, Сокаля |
| | 7·40 | „ Підволочиск, Бродів |
| | 7·45 | „ Лавочного, Хирова, Калуша |
| | 8·00 | „ Самбора, Хирова |
| | 8·10 | „ Станиславова, Жидачева, Потутор |
| | 8·20 | „ Яворова |
| | 8·55 | „ Кракова |
| | 10·02 | „ Стрия, Борислава |
| | 10·20 | „ Ряшева, Любачева |
| | 11·25 | „ Коломиї, Жидачева, Потутор |
| | 1·10 | „ Лавочного, Калуша, Хирова |
| 1·30 | | „ Кракова |
| 1·40 | | „ Іцкан, Калуша, Чорткова |
| 2·30 | | „ Підволочиск, Бродів, Гусятина |
| | 4·35 | „ Стрия, Хирова, Тухлї |
| | 4·45 | „ Яворова |
| | 5·30 | „ Підволочиск, Бродів |
| | 5·40 | „ Кракова |
| | 5·50 | „ Іцкан, Жидачева |
| | | **в ночи** |
| | 6·00 | З Белзця, Сокаля |
| 8·40 | | „ Кракова |
| | 9·10 | „ Іцкан, Чорткова, Потутор |
| | 9·50 | „ Кракова |
| | 10·00 | „ Самбора, Хирова |
| | 10·20 | „ Підволочиск, Бродів |
| | 10·40 | „ Лавочного, Хирова, Калуша |
| 12·20 | | „ Іцкан |
| 2·31 | | „ Кракова |
| | 3·25 | „ Тернополя, Грималова. |

| посп. | особ. | Відходять зі Львова |
|---|---|---|
| | | **в день** |
| | 6·20 | До Іцкан, Жидачева, Потутор |
| | 6·30 | „ Підволочиск, Бродів, Чорткова |
| | 6·45 | „ Лавочного, Борислава |
| | 6·50 | „ Яворова |
| 8·25 | | „ Кракова |
| | 8·35 | „ Кракова |
| | 9·10 | „ Лавочного. Хирова, Калуша |
| | 9·25 | „ Самбора, Хирова |
| | 9·30 | „ Белзця, Сокаля, Любачева |
| | 10·35 | „ Тернополя, Потутор |
| | 10·45 | „ Черновець, Делятина |
| 1·55 | | „ Підволочиск, Бродів |
| 2·45 | | „ Іцкан, Потутор, Чорткова |
| 2·55 | | „ Кракова |
| | 3·05 | „ Стрия, Хирова, Тухлї |
| | 3·30 | „ Ряшева, Любачева, Хирова |
| | 3·40 | „ Самбора, Хирова |
| | 5·48 | „ Яворова |
| | 5·55 | „ Коломиї, Жидачева |
| | | **в ночи** |
| | 6·20 | До Кракова |
| | 6·40 | „ Лавочного, Хирова, Калуша |
| | 7·05 | „ Рави рускої, Сокаля |
| | 9·00 | „ Підволочиск, Бродів |
| | 10·05 | „ Перемишля, Хирова |
| | 10·42 | „ Іцкан, Заліщик, Делятина |
| | 10·55 | „ Кракова |
| | 11·00 | „ Підволочиск, Бродів, Заліщик |
| | 11.05 | „ Стрия |
| 12·45 | | „ Кракова |
| 2·51 | | „ Іцкан, Чорткова |
| | 4·10 | „ Кракова |

**ЗАМІТКА.** Пора нічна від 6 г. вечером до 5 г. 59 м. рано. Час середно-европейский від львівского о 36 мін. В місті видають білети їзди: Аґенция Ст. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9 від 7 рано до 8 вечером, а білети звичайні і всякі инші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелізниць державних (ул. Красіцких ч. 5 в подвірю, сходи II. двері ч. 52, в годинах урядових (від 8—3 а в сьвята від 9—12).

**За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.**

# ОГОЛОШЕНЯ.



З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом И. Недопада. (Телефона число 527).